

ایبیلان

نیمه دوم
۱۳۵۹

■ صفحه ۱۶ ■ سال بیست و ششم ■ شماره ۷۴۷۷ ■ چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۹ ■ ۱۱ ربیع الاول ۱۴۴۲ ■ ایران قرن صد و نه

خرمشهر چگونه خونین شهر شد

۳۴ روز مقاومت

۳۴ روز مقاومت برای حفظ شهری که از خرمشهر به خونین شهر بدل شد؛ شهری که از شهریور سال ۱۳۵۹ تا خرداد ۱۳۶۱ که از دست ارتش یعنی آزاد شد؛ قلب ایرانیان در آن می تپید. نبرد تن به تن و مقاومت در خرمشهر از همان ابتدای جنگ تحمیلی و روز اول مهر شروع شد و تا ۴ آبان به مدت ۳۴ روز ادامه داشت. عراق با لشکر بزرگی به سمت خرمشهر پیشروی کرد اما با دژی مستحکم از نیروی زمینی ارتش، گردان تکاوران دریایی پوشهر، پاسداران مردم بومی خرمشهر و شهرهای اطراف رو به رو شد. فرماندهی مقاومت خرمشهر را سرهنگ علی قسری فرمانده داوطلب گردان دژ خرمشهر، دریادار دوم داریوش ضرغامی، ناخدا هوشنگ صمدی فرمانده گردان تکاوران دریایی ارتش، محمد جهان آرا فرمانده سپاه خرمشهر و حبیب‌الله سیاری که یکی از تکاوران زنده ارتش بود، به‌عهده داشتند. در روزهای ابتدای جنگ سه ستون زرهی عراق که برای تصرف خرمشهر اعزام شده بودند، پس از روزها درگیری و نبرد خانه به خانه در کوچه‌های این شهر عمل‌از زمین گیر شدند. نیروهای ارتش و تکاوران دریایی پوشهر به کمک مردم خرمشهر آمدند. نیروهای عراقی در نهایت با الحاق نیروهای تازه نفس لشکر ۱۱ پیاده توانستند خرمشهر را در روز ۴

دادیم. نیروهای بومی گری می کردند. از گردان «۲۷۰ نفره» ناخدا داریوش ضرغامی فقط ۱۷ نفر باقی مانده بودند با خود ایشان که بشدت گریه می کرد تخلیه شدند. نمی‌توانم آمار دقیق و حتی تخمینی درباره تعداد کسانی که شهر را تخلیه کردند، بدهم، اما فکر می کنم در مجموع حدود ۵۰۰ نفری را تخلیه کردیم. برخی از تکاوران هم با شناسا و گریبان، از کارون عبور کردند و به آن طرف رودخانه رفتند. من و فرماندهان گروهان و دسته‌ها و پرسنل، کنار اسکله ایستاده بودیم و به مردمی که شهر را ترک می کردند، کمک می کردیم. تخلیه نیروها تا حدود صبح ادامه پیدا کرد.»

حصار آبادان

سمت آبادان پیشروی کردند؛ شهری که از چند جبهه دیگر هم تحت فشار و حملات عراقی‌ها بوده؛ صدام تصور می کرد که با اشغال خرمشهر نیروهای ایرانی روحیه خود را از دست داده‌اند و مقاومت آبادان خیلی زود سقوط خواهد کرد. در آبان سال ۱۳۵۹ شهر مهم و استراتژیک آبادان به محاصره درآمد. در این بین فرمان مهم امام خمینی برای شکستن حصر آبادان روحیه نیروهای ایرانی را بشدت افزایش داد و نیروهای ایرانی در مقابل ارتش عراق در آبادان مقاومت کردند و در نهایت در عملیاتی ویژه با عنوان «ثامن‌الائمه» بعد از چندین ماه تلاش و برنامه‌ریزی حصر آبادان شکسته و ارتش عراق به عقب رانده شد.

دانشگاه بیرون کنند، گارد ریاست جمهوری و میلیشای مجاهدین خلق به ضرب و شتم نیروهای انقلابی پرداختند و تعدادی را نیز بازداشت کردند. حوادث ۱۴ اسفند ۱۳۵۹ شکافی را در بدنه انقلاب ایجاد کرد که نتایج آن در سال ۱۳۶۰ جلوه پیدا کرد.

بنی صدر به‌عنوان فرمانده کل قوا، دانشگاه تهران را به‌عنوان محل مراسم تثبیت کرد. ظهر ۱۴ اسفند چند ساعت پیش از شروع مراسم، بین مجاهدین خلق و سایر گروهک‌های مخالف و نیروهای انقلابی در محوطه دانشگاه هرج و مرج و درگیری آغاز شد. شعارهای دو گروه حتی با شروع سخنرانی بنی صدر در ساعت ۱۵:۳۰ هم پایان نگرفت. ساعت ۱۵:۴۵ فضا اندکی آرام شد، اما چند لحظه قطع سیستم صوتی کافی بود تا مجدداً نا آرامی‌ها آغاز شود. وقتی رئیس جمهوری مخالفان خود را چماق‌دار خواند، مجاهدین خلق شعار دادند: «حزب چماق بدستان، باید بره گورستان» و در نقطه مقابل مخالفان بنی صدر شعار می‌دادند: «بنی صدر پنبه‌ش، رأی مرا پس بده». بین نیروهای انقلابی و گارد ریاست جمهوری و میلیشای مجاهدین خلق (نیروهای شبه نظامی) درگیری شدت گرفت. هواداران بنی صدر چند کارت شناسایی به دست رئیس جمهوری دادند و او نام ارگان‌های انقلابی را خواند: «کمیته، سپاه، بسیج» یا شعار «چماق‌دار بیچاره کارت کمیته داره»، ابوالحسن بنی صدر از هواداران خود خواست مخالفین را از

می‌خواست نهادهای انقلابی را ازیر مجموعه دولت خود قرار دهد، اما در این راه موفقیتی کسب نکرد. تلاش او به چالش با نهادهای انقلابی منجر شد. رویارویی رئیس جمهوری و حزب جمهوری اسلامی و درگیری او و محمد علی رجایی نخست‌وزیر بر سر اعضای کابینه روز به روز شدت می گرفت. بنی صدر ۱۷ شهریور ۱۳۵۹ به میدان شهدا رفت و حزب جمهوری اسلامی را تهدید به افشاگری کرد. رویه او با شروع جنگ تحمیلی هم پایان نیافت و حرف‌های ۱۷ شهریور در سخنرانی عاشورای میدان آزادی در ۲۸ آبان هم تکرار شد. اما آنچه که بزرگ‌ترین درگیری بین نیروهای انقلاب را پس از پیروزی انقلاب اسلامی رقم زد، مراسم سالروز درگذشت دکتر محمد مصدق در ۱۴ اسفند بود. پیش از آن دفتر نهاد مردمی ریاست جمهوری، دانشگاه تهران را مکان مراسم معرفی کرد، اما سرهنگ لاهوتی فرمانده شهرنایب کل کشور اعتقاد داشت دانشگاه محصور است و در صورت وقوع بحران قابل کنترل نیست. سرانجام تلاش مجاهدین (منافقین) خلق و دستور

بریده جریده

تهیه و تنظیم: حسن مجیدی

گزارش کیهان از اعلام صوتی اعلام خطر هوایی

زندگی میان آژیر قرمز و سفید

رژیم بعثی عراق با ربوایی تصرف چند روزه ایران، روز دوشنبه ۳۱ شهریور با حملات گسترده زمینی، هوایی و دریایی خاک کشور ما را مورد تجاوز قرار داد. رویارویی تاریخی نیروهای نظامی و مردمی، ارتش متجاوز را وادار به استفاده از سلاح‌های شیمیایی و بمباران و موشک باران شهرهای ایران کرد. جنگ شهرها زندگی زیرموشک‌ها و بمب‌ها بود. زندگی در میان وضعیت قرمز و سفید و صدای آژیرها.

اعلام وضعیت قرمز

توجه! توجه! اعلامی که هم‌اکنون می‌شنوید اعلام

خطری با وضعیت قرمز است و معنی و مفهوم آن این است که حمله هوایی انجام خواهد شد. محل کار خود را ترک و به پناهگاه بروید (آژیر با زیر و بم متوالی به مدت سه دقیقه و فاصله زمانی ۱۰ ثانیه). محمدعلی ابطحی مدیر وقت رادیو در دوران جنگ تحمیلی در خاطرات خود درباره آژیر قرمز نوشته است: «این نوار قبل از انقلاب در ارتش تهیه شده بود. شنیده بودم که قبل از انقلاب در جریان یک مانور امنیتی داخلی در ارتش ضبط شده بود و سر چهارراه‌ها بلندگو می گذاشتند و آن را برای تمرین و

اعلام آمادگی و ابراز قدرت پخش می کردند. جنگ تحمیلی که متأسفانه به‌صورت حقیقی آغاز شد، این نوار را به رادیو دادند تا در زمان حملات پخش کنیم.»

اعلام وضعیت سفید

توجه! توجه! اعلامی که هم‌اکنون می‌شنوید اعلام وضعیت عادی یا وضعیت سفید است و معنی و مفهوم آن این است که حمله هوایی خاتمه یافته با احتمال آن از بین رفته است، از پناهگاه خارج شوید (دو آژیر معتد به مدت یک دقیقه و فاصله زمانی یک دقیقه). روزنامه کیهان – چهارشنبه ۲۲ مهر ۱۳۵۹

خاطرات شفاهی رادیو، راه‌اندازی رادیو جبهه

گروگان‌ها آزاد شدند

پایان ۴۴۴ روز

آیت‌الله محمد یزدی، علی اکبر پرورش، سید محمد خامنه‌ای، سید محمد کاظم موسوی بجنوردی و علی اکبر ناطق نوری به عضویت این کمیسیون درآمدند. مجلس در مصوبه خود تأکید کرد که اعضای این کمیسیون حق هیچ گونه مذاکره مستقیم یا غیرمستقیم با مقامات امریکایی ندارند. امریکا هم در نامه‌ای از مجلس خواسته بود تا نسبت به آزادی گروگان‌ها تصمیم بگیرد، مجلس نیز در پاسخ به نامه امریکا نامه‌ای تنظیم کرد و از دولت امریکا خواست که

لایلا ابراهیمیان / سیزدهم آبان‌ماه ۱۳۵۸ روز یکشنبه، ساعت یازده صبح، حدود ۳۰ نفر از «دانشجویان مسلمان پیرو خط امام» وارد سفارتخانه امریکا شدند؛ مدت‌ها بود که آنها ایده تسخیر سفارت امریکا را در سر داشتند و در نهایت این ایده با سفر محمدرضا شاه به امریکا عملیاتی شد تا ۵۲ دیپلمات امریکایی ۴۴۴ روز در ایران گروگان بمانند و این ۵۲ نفر امریکایی نه جزو آن شش نفری بودند که موفق به فرار شدند و نه در لیست آن ۱۳ گروگانی بودند که به‌دلیل رنگین پوست بودن و جنسیتشان در ۲۰ نوامبر ۱۹۷۹ آزاد شدند. سفارت تسخیر شده بود و دیپلمات‌ها گروگان بودند اما ادامه بحران گروگانگیری از چندساعت پس از اشغال، دیگر در دست دانشجویان مسلمان پیرو خط امام نبود؛ اشغال سفارت که در ابتدا قرار بود «محدود به زمان» باشد حدود ۴۴۴ روز به‌طول انجامید. یکسال پس از آغاز گروگانگیری تصمیم گیری درباره این موضوع به مجلس شورای اسلامی اول کشیده شد. امام خمینی معتقد بودند که بهترین راه‌حل آن است که تصمیم گیری دربارۀ گروگان‌های امریکایی در ایران به عهده مجلس گذاشته شود؛ ایشان ۱۴ اسفند ۱۳۵۸ پیامی صادر کردند که در آن تشکیل کمیسیون بین‌المللی تحقیق برای بررسی جنایات شاه و دخالت‌های امریکا در ایران را مورد موافقت قرار دادند و برای نخستین بار، حل‌وفصل نهایی مسأله گروگان‌ها را به مجلس شورای اسلامی که خرداد سال ۱۳۵۹ تشکیل شد، سپردند. «همان‌طور که بارها گفته‌ام ما خواستار استرداد شاه و اموال ملت از او می‌باشیم. ولی از آنجا که در آینده نزدیک، نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی اجتماع می‌نمایند، امر گروگان‌ها با نمایندگان مردم است تا نسبت به آزادی گروگان‌ها و امتیازاتی که در قبال آنان باید بگیرند، تصمیم گیرند، زیرا این مردمند که باید در جریان‌ات سیاسی دخالت داشته باشند.» مسائل مربوط به گروگانگیری در نشست‌های ۲۱، ۲۵ و ۲۷ شهریور و یکم، هشتم و دهم مهر ۱۳۵۹ مجلس شورای اسلامی بررسی شد. تااینکه سرانجام مجلس در نشست دهم مهرماه ۱۳۵۹ اعضای کمیسیون ویژه رسیدگی به مسأله گروگان‌ها را انتخاب کرد. آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، آیت‌الله محمد موسوی خوینی‌ها،

متن آن در رسانه‌های عمومی امریکا منعکس شود و گرنه دلیل بر عدم حسن نیت امریکا است. مجلس در ۱۱ آبان ۱۳۵۹ موضوع شرایط آزادی گروگان‌ها را بررسی کرد. در این نشست پیشنهادهای زیادی مطرح شد، یکی از پیشنهادها این بود که «امریکا متعهد شود، شبکه‌های رادیو تلویزیونی سراسر این کشور را به‌طور هم‌زمان به مدت سه ساعت در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران قرار دهد و دولت ایران حق داشته باشد به هر نحوی که صلاح می‌داند، از این فرصت استفاده کند.» پیشنهادهای دیگر این بود: «دولت امریکا بهای نقض حقوق بشر ۳۶ میلیون ایرانی از ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا به حال را محاسبه کند و بپردازد.» پیشنهادها زیاد بود و در نهایت امام خمینی روی چهار نکته تأکید کردند: «عدم دخالت سیاسی و نظامی امریکا در ایران، آزادسازی سرمایه‌های ملت ایران، لغو تحریم‌های اقتصادی و مالی علیه ایران و بازگرداندن اموال شاه معدوم»؛ مجلس هم روی این چهار شرط تأکید

مسأله را آغاز کرد. مذاکره مستقیم با امریکا ممنوع بود و کار به دولت الجزایر که حافظ منافع ایران در امریکا بود، سپرده شد. بیست‌وهشتم دی‌ماه ۱۳۵۹ جیمی کارتر در آخرین روز ریاست جمهوری خود تسلیم شرایط ایران شد؛ یانیه حل و فصل اختلاف‌ها توسط دولت الجزایر و با توافق طرفین تنظیم شد و با امضای دو کشور، روز ۳۰ دی‌ماه ۱۳۵۹، درست نیم ساعت بعد از آنکه رونالد ریگان رسماً ریاست جمهوری امریکا را عهده‌دار شد، گروگان‌ها آزاد شدند. کارتر بسیار تلاش کرد پیش از انتخابات ریاست جمهوری، مسأله گروگان‌ها حل شود، نامه خصوصی نوشت و هیأتی برای مذاکره فرستاد تا با حل مسأله گروگان‌ها بتواند آراء را جلب کند اما ایران مسأله را تا پس از انتخابات ادامه داد و این شاید یکی از دلایل شکست کارتر در انتخابات بود؛ اگرچه کارتر حتی تا آخرین ساعات ریاست جمهوری خود می‌کوشید مسأله گروگان‌ها به دست خودش فیصله پیدا کند.

اسارت محمدجواد تندگویان

وزیر نفت ربوده‌شد

محمدجواد تندگویان وزیرنفت و آقایان بهروز بوشهری معاون ایشان و محسن یحیوی سرپرست مناطق نفتی جنوب و دوکارمند وزارت نفت که روز جمعه ۹ آبان ۱۳۵۹] به منظور بازدید از تأسیسات شرکت نفت و رسیدگی به وضع کارکنان فداکار صنعت نفت در سفر خوزستان بودند، در نزدیکی آبادان از سوی متجاوزین مزدور عراق ربوده شده و به خاک عراق برده شدند. این سومین باری بود که وزیر نفت پس از جنگ تحمیلی عراق با ایران به خوزستان سفر می کرد و در مناطق نفتی بین کارکنان این صنعت حاضر می شد....

اول آبان

شهادت خلیان علی اقبالی دوگاهه که پس از اسارت توسط بعثی‌ها به دو خودرو بسته و شهید را به دو نیم می کنند.

۲۶ مهر

سخنرانی محمدعلی رجایی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد

۱۹ مهر

شهادت زوریک مرادیان اولین شهید ارمنی جنگ ایران و عراق در جبهه پیرانشهر

۹ مهر

آغاز عملیات دور کردن ارتش عراق از اهواز که به شهادت علی غیوراصلی فرمانده عملیات انجامید.

۷ مهر

تیم ملی فوتبال ایران با نتیجه ۳ بر صفر کره شمالی را شکست داد و سوم آسیا شد. ملی پوشان در عین ناپاوری دیدار نیمه نهایی را به کویت باخته بودند.

۵ مهر

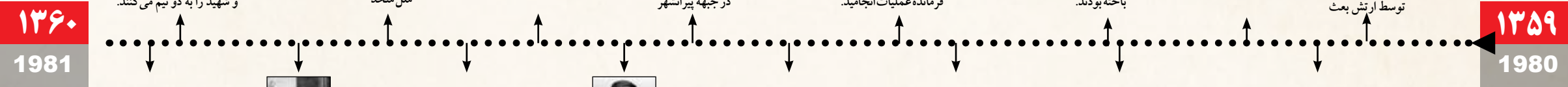
طرح تشکیل بسیج اقتصادی در دستور کار دولت قرار گرفت.

اول مهر

حمله هوایی گسترده نیروی هوایی ایران به عراق در عملیاتی اشغال شهرهای سرپل ذهاب، مهران، سومار و نفت شهر توسط ارتش بعث

روزشمار

گردآوری: محمد کرشاسبی

۲۲ اسفند

آغاز عملیات امام مهدی (عج) در غرب سوسنگرد

۲۵ بهمن

علی لاریجانی از سوی شورای سرپرستی صداوسیما به مدیریت رادیو و تلویزیون برگزیده شد

۱۵ آذر

شهادت سرگرد خلیان احمد کشوری در ابلام

۸ آذر

نیروی دریایی، ۸ ناوچه عراقی را در عملیات مروارید خلیج فارس غرق کرد

اول آذر

خارج شدن شرکت‌های فرانسوی ساخت مترو از تهران، به‌دلیل آغاز جنگ

۲۱ آبان

کوبنی شدن بزنین برای خودروهای شخصی

۱۴ آبان

امام فرمان لزوم شکستن محاصره آبادان را صادر کردند. ۵ روز قبل بهمنشیر از سقوط آبادان جلوگیری شد.